

SPØRG ÅRHUS

FÅ SVAR FRA EKSPERTERNE

Havmandens sidste stik

? En læser spørger: »Hvorfor ligger der gran i hele bassinet ved springvandet med Agnete og Havmanden på Park Allé?«

! Henrik Bom fra Grøn drift-afdelingen i Århus Kommune svarer: »Det er ikke gran, men fyrretræer, og det er noget, vi gør hvert år. Når bassinet står uden vand om vinteren, så kan folk finde på at vade op i det og øve hærværk på figurerne, men det gør de ikke, når vi stiller alle de der stikende fyrretræer op.«

Skulpturen er begået af Johannes C. Bjerg og blev skænket til byen af Carlsbergfondet.

Agnete og Havmanden var oprindeligt en folkevise, den ældste nedskrevne version er fra slutningen af 1700-tallet, men visen er formentlig en del ældre.

Den handler om den unge kvinde Agnete, der betages af en havmand og følger ham til havets bund, hvor hun føder ham syv børn på otte år. Hun synger ved vuggen og kan man forstå - passer sine små omhyggeligt. Men længe så pludselig efter sit gam-

le liv. Havmanden giver hende lov til at gå i kirke, men hun må ikke slå håret ud, hun må ikke snakke med sin mor, og hun må ikke bøje sig, når 'den højeste' bliver nævnt.

Det lover Agnete, men glemmer alt om det, så snart hun er på land. Hendes mor spørger, hvad hun har fået for sin ære (de var jo ikke gift eller velsignede af præsten), og Agnethe svarer: »Han gav mig det røde Guldbaand, der findes ikke bedre om Dronningens Haand. Han gav mig et par guldspændte sko, der findes ikke bedre på Dronningens Fod«, og han gav hende en guldharpe at spille på, når hun var ulykkelig.

Samtalen bliver afbrudt af Havmanden, der dukker op i kirkedøren og beder Agnete huske sine børn og ham, der savner hende, men hun vil ikke med tilbage. Sangen giver ikke mange forklaringer på Agnetes besynderlige forandring fra eventyrlysten ung kvinde til omsorgsfuld mor, der leende meddeler sin mand, at han og børnene kan længes alt det, de vil, for hun kommer ikke tilbage.

Var Agnete en kold, begærlig finke eller en kvinde, der var tragisk splittet mellem to uforenelige længsler?

Det har inspireret adskillige digtere gennem tiderne til at fortolke Agnete. De mest prominente er nok Oehlenschläger og H.C. Andersen. Begge fokuserede de - til forskel fra den oprindelige sang - på Agnetes længsel. Oehlenschläger, den gamle romantiker, lod hende længes efter solen, nadveren, sin families og venners accept på den ene side og Havmanden og børnene på den an-

den, så hendes hjerte til sidst brister, og hun falder død om på stranden.

H.C. Andersen så hende mere som repræsentant for den hjertets længsel, der aldrig kan stilles tilfreds.

Man kan læse både den oprindelige sang og Oehlenschlägers tragiske fortolkning på hjemmesiden www.kalliope.org - søg på 'Agnete og Havmanden'.

ankr

SPØRG ÅRHUS

■ "Spørg Århus" er århusianernes brev. Her kan du spørge alt, hvad der ligger i sinde, og Århus Onsdag-redaktionen går på dig og vegne i byen for at den århusianske ekspert kan give dig svar.

■ Du kan sende dit spørgsmål til: Århus Onsdag, Banegårdspladsen 8000 Århus C mærket "Spørg Århus".

■ Eller du kan mail til: onsdag-redaktion@stiften.dk mærket "Spørg Århus".

■ Spørgsmål og svar offentliggøres i det omfang, der er plads avisens spalter.